

Czy Europejski Egzamin Specjalizacyjny zastąpi Państwowy Egzamin Specjalizacyjny?

Can European Board Exam in OB & GYN replace National Specialization Exam in Poland?

Michał Balsa¹, Filip Dąbrowski²

¹Klinika Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dzievcząt, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

²I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny

W dniach 26–28 maja odbyła się XXVI Ogólnopolska Konferencja Młodych Lekarzy zorganizowana przez przedstawicieli młodych lekarzy z Beskidzkiej Izby Lekarskiej i Komisji ds. Młodych Lekarzy Naczelnej Izby Lekarskiej (NIL).

Bielsko-Biała – miasto malowniczo położone nad rzeką Białą, u stóp Beskidu Małego i Śląskiego na 3 dni stało się miejscem debaty nad tematami, które nurtują nie tylko rezydentów. Wśród omawianych tematów znalazły się zagadnienia poświęcone egzaminom specjalizacyjnym. Dyskusja była burzliwa, poruszono aktualne doniesienia dotyczące między innymi egzaminu specjalizacyjnego z anestezjologii i intensywnej terapii w kontekście europejskiego egzaminu ze wspomnianej dziedziny. Wśród omawianych zagadnień poruszono również tematykę europejskiego egzaminu z zakresu położnictwa i ginekologii.

Konferencję uświetnił swoją obecnością profesor Ioannis Messinis, dyrektor ds. egzaminów *European Board & College of Obstetrics and Gynaecology* (EBCOG). Jest to ogólnoeuropejska organizacja położników i ginekologów, zrzeszona w Europejskiej Unii Lekarzy Specjalistów (UEMS), która niedawno wprowadziła jednolity egzamin certyfikujący odbycie szkolenia specjalizacyjnego. Profesor Messinis zaznajomił uczestników, wśród których byli także wiceprezysi NIL odpowiedzialni za kształcenie, ze sposobem przeprowadzania i samą ideą organizacji takiego egzaminu. Jego głównym celem nie jest zastąpienie egzaminów narodowych. Organizacja EBCOG podjęła trud stworzenia egzaminu, za pomocą którego będzie można sprawdzić umiejętności lekarzy szkolących się w zakresie ginekologii i położnictwa w poszczególnych krajach – nie tylko tych wchodzących w skład Unii Europejskiej. Aby przy-

stąpić do egzaminu, należy ukończyć co najmniej 4-letnie szkolenie specjalizacyjne w kraju, z którego się pochodzi (w przypadku Polski – 5-letnie szkolenie), posiadać prawo wykonywania zawodu, widnieć jako praktykujący lekarz w krajowym rejestrze lekarzy, nie mieć zawieszonoego lub odebranego prawa wykonywania zawodu lub wszczętego postępowania przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej. Rejestracja odbywa się poprzez stronę internetową EBCOG – <http://www.ebcog.org/>.

Czy egzamin europejski jest lepszy od Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego (PES) z zakresu położnictwa i ginekologii? Czym różni się od narodowych odpowiedników?

Europejski egzamin z zakresu ginekologii i położnictwa został po raz pierwszy przeprowadzony w 2016 roku. Czas egzaminowania wraz z godzinną przerwą wynosi 8 godzin. Dotychczas zorganizowano egzamin 2-krotnie: w Torino (Włochy) oraz Antalya (Turcja). Egzamin odbywa się całkowicie w języku angielskim. Warto odnotować, że egzamin pod względem organizacyjnym jest bardzo dobrze przygotowany. Pytania egzaminacyjne są tworzone na podstawie wytycznych towarzystw naukowych, takich jak: *The Royal College of Obstetricians and Gynaecologists* (ROCG), *American College of Obstetricians and Gynecologists* (ACOG), *National Institute for Health and Care Excellence* (NICE), *International Federation of Gynecology and Obstetrics* (FIGO), *World Health Organization* (WHO). Pytania układane są tylko i wyłącznie na podstawie medycyny opartej na faktach (EBM, *evidence based medicine*), a poruszana tematyka odnosi się bezpośrednio do praktyki klinicznej. Egzamin składa się z dwóch części – teoretycznej oraz praktycznej. Część teoretyczna ma postać testu. Składa się łącznie ze 130 pytań. Na część ginekologiczną i położniczą przy-

pada równo po 65 pytań. Część teoretyczną zdaje się na własnym komputerze. Cała procedura testowa odbywa się *online*. Część praktyczna składa się z 10 stacji, podczas których sprawdza się decyzje osoby egzaminowanej w realistycznych sytuacjach. Odbywa się to za pomocą fantomów wysokiej wierności, w tym ultrasonograficznych. Na każdą stację przypada 12 minut, na zaznajomienie się z tematem stacji uczestnik ma 1 minutę, podczas następných 11 minut odbywa się sprawdzanie umiejętności praktycznych. W trakcie tej części sprawdza się także umiejętności zbierania wywiadu, technikę wykonywania poszczególnych procedur, komunikację, pracę zespołową, przełożenie wiedzy teoretycznej na problemy codziennej praktyki klinicznej, a także wiedzę na temat ewolucji postępowania klinicznego na podstawie artykułów naukowych.

Aby zdać europejski egzamin z zakresu ginekologii i położnictwa, należy z pozytywnym wynikiem ukończyć część pierwszą (testową) oraz drugą (praktyczną). W sytuacji niezdania części pierwszej, nie można przystąpić do części drugiej, podobnie jak w przypadku egzaminu PES. Jeśli z pozytywnym wynikiem ukończy się część testową, a nie zda się części klinicznej, można w ciągu 3 lat przystąpić jeszcze raz do egzaminu, bez ponownego zdawania części testowej. Po wspomnianym czasie należy przystąpić jeszcze raz do całości egzaminu. Po pozytywnym zdaniu egzaminu jest wydawany dyplom.

Należy zauważyć, że w przeciwieństwie do PES, egzamin europejski posiada rozbudowaną, dobrze przygotowaną część praktyczną. Wszystkie pytania są układane na podstawie wytycznych dużych europejskich i światowych towarzystw, co eliminuje sytuację ułożenia pytania z podręcznika z nieaktualnym stanem wiedzy.

Proces aplikacji do obydwu egzaminów odbywa się za pomocą platformy internetowej, która działa sprawniej niż polski System Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych (SMK). Brak drugiej części teoretycznej egzaminu w formie egzaminu ustnego eliminuje sytuację posądzania komisji egzaminacyjnej o stronniczość. W części praktycznej egzaminu europejskiego także zredukowano to ryzyko poprzez stworzenie 20 stanowisk, w których pojedynczy egzaminator przepytuje z danego zagadnienia wszystkie osoby egzaminowane. Innowacyjnym rozwiązaniem jest egzaminowanie za pomocą narzędzi elektronicznych, co pozwala tuż po skończonym egzaminie przedstawić zbiorowo wyniki wszystkich osób zdających. Przyspiesza to w znacznym stopniu przeprowadzenie egzaminu, co jest korzystne dla osób egzaminowanych, a także dla egzaminatorów.

Uczestnicy konferencji z dużym entuzjazmem przyjęli wiadomość, że przeprowadzanie europejskiego egzaminu z zakresu położnictwa i ginekologii jest priorytetem EBCOG. Jak widać z powyższego opisu, egzamin ten na pewno nie jest łatwiejszy od egzaminu PES. Jest za to bardzo dobrze przygotowany merytorycznie i technicznie, co niestety skutkuje jego ceną, która obecnie wynosi 2 × 600 €. Obecnie nie jest także uznawany za równoważny z egzaminem PES. Uczestnicy konferencji wystosowali apel nawołujący Ministra Zdrowia do zmiany tej sytuacji. Mamy nadzieję, że Zarząd Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników podejmie w tym temacie mediacje z ministerstwem, a być może zrefunduje koszty egzaminu niektórym swoim członkom. Mamy także nadzieję, że wkrótce poinformujemy, że rezydenci położnictwa i ginekologii dołączyli do grupy specjalności, w których egzamin europejski jest w pełni uznawany.